MIDRASH 8°.

מגלת יהודית לאומרה בחנחה

ואתה בן אדם[1] קח לך מגלת ספר[2] .....

f. 68 v ויהי כשמוע אל המלך הגדול אליפורני כי מת אחיו[3] כי הכוהו בני ישראל
וישב ממנו שבי[4] ויחר אפו ויצעק צעקה גדולה ומרה עד מאד[5]: ויאסף
את מחנהו עם רב[6] כחול אשר על שפת הים לרוב[7]: ויראו בני ישראל
כי התבאשו עם[8] המלך אליפורני וייראו מאד לנפשותם ויבנו עיר מצדות
בכל יהודה וירושלם ויכינו שלח ומגנים לרוב ויחזיקו את בדקי חומותם:
ויעשו מגדלות לתת בו אבנים גדולות ויתנו חיל ואנשי מלחמה בכל עיר
ועיר ובירושלם ויקראו צום[9] ויתפללו אל י״י: ויעל אליפורני ירושלם הוא
וכל חילו אתו ויראו ישראל כי רב מאד מחנהו וייראו מאד: ובכל יום
ויום מתהלך סביב החומה עם שריו ופרשיו שלישיו ורכבו[10] ויריעו תרועות
גדולות[11] ליראם ולבהלם[12] כה עשו ימים רבים: ויאמר איש ישראל מעל
החומה ויצעק הושיעה אדני המלך[13] כרתה בריתך אתנו ונשימה אותך למלך
לא נחשוב כסף וזהב למאומה[14] אך היה לנו למשען ובוא העירה ומלוך
עלינו ואנחנו יחדו נשתחוה להדום רגליך[15]: וידבר אליהם יהודית קול
f. 62 r גדול[16] הלא אתם בית ישראל המתם ועמי[17] ואת דם אחי אבקש מידכם[18]
אם יתן איש את כל הון ביתו[19] לא יצילו אותו מידי[20]: והכרתי את ערי
ארצך והרסתי את כל מבצריך[21] ועשיתי באף ובחמה[22] ונקה לא אנקך[23]
למען תתי אותך למשל ולשרקה וחרפת עמי תשאו[24] לא אשוב אל בית
מלכותי עד עשותי המזמתה[25]: ואת אשר נשבעתי אקיימה לא אשיב חרבי
מדם ונקם אשיב לצרי[26] ויען האיש דבר אל יתהלל סוגר כמפתח[27]:
ואני בי״י אצפה אוחילה לאלהי ישעי[28]:

---

[1] *Ez.*, 2, 8.
[2] *Jer.*, 36, 2.
[3] 1 *Rois*, 21, 16 ; *Gen.* 42, 38.
[4] *Nomb.*, 21, 1.
[5] *Gen.*, 27, 34.
[6] 1 *Rois*, 3, 8.
[7] 1 *Rois*, 4, 20.
[8] 1 *Chr.*, 19, 6.
[9] *Jon.*, 3, 5.
[10] 1 *Rois*, 9, 22.
[11] *Jos.*, 6, 5.
[12] 2 *Chr.*, 32, 18.
[13] 2 *Rois*, 6, 26.
[14] 1 *Rois*, 10, 21 ; cf. 2 *Sam.*, 21, 4 ?
[15] *Ps.*, 99, 5.
[16] 2 *Rois*, 18, 28.
[17] *Nomb.*, 17, 6.
[18] 2 *Sam.*, 4, 11.
[19] *Cant.*, 8, 7.
[20] 2 *Chr.*, 32, 17.
[21] *Mic.*, 5, 10.
[22] *Jer.*, 21, 5.
[23] *Nomb.*, 14, 18 ; *Nah.*, 1, 3.
[24] *Mic.*, 6, 16.
[25] *Jer.*, 11, 15.
[26] *Deut.*, 32, 43.
[27] 1 *Rois*, 20, 11.
[28] *Mic.*, 7, 7.

ROULEAU DE JUDITH. Pour le discours à la Hanoukah.
Et toi, fils d'homme[1], prends pour toi un rouleau de livre[2]...

1. Et il advint, quand on apprit au grand roi Holopherne que son frère était mort[3], car les enfants d'Israël l'avaient frappé et pillé[4], que sa colère s'enflamma. Il pousa un cri extrêmement fort et amer[5]. Et il rassembla son camp, un peuple nombreux[6], comme le sable qui est au bord de la mer[7]. Et les enfants d'Israël virent qu'ils s'étaient rendus odieux au[8] roi Holopherne et ils eurent une grande crainte pour leur vie. Et ils bâtirent des villes fortifiées dans tout Juda et Jérusalem et ils disposèrent de l'armement et des boucliers en quantité et ils réparèrent les brèches de leurs remparts. Et ils firent des tours en y employant de grosses pierres. Et ils placèrent une force armée et des guerriers dans chaque ville et dans Jérusalem. Et ils proclamèrent un jeûne[9] et ils supplièrent l'Éternel. Et Holopherne monta à Jérusalem, lui et toute son armée avec lui. Et Israël vit que son camp était très nombreux et ils eurent grand peur. Et chaque jour il circulait autour du rempart avec ses généraux, ses cavaliers, ses écuyers et sa charrerie[10] et ils poussaient de grandes clameurs[11] pour les effrayer et les troubler[12]. Ainsi firent-ils pendant de longs jours. Et un Israélite parla du haut du rempart et cria : « Au secours, monseigneur le roi[13]. Conclus ton alliance avec nous et nous t'intrôniserons pour roi. L'argent et l'or comptent pour rien[14]. Simplement sois notre appui et viens dans la ville et règne sur nous, et nous nous prosternerons devant l'escabeau de tes pieds »[15]. Et il leur parla en judéen d'une voix forte[16] : « N'êtes-vous pas, maison d'Israël, les meurtriers de mon peuple ?[17] je réclamerai donc de votre main le sang[18] de mon frère. Si un homme donnait toute la richesse de sa maison[19], cela ne le délivrerait pas de ma main[20]. Et je retrancherai les villes de ton pays et je détruirai toutes tes forteresses[21]. Et j'agirai avec colère et fureur[22] et je ne te laisserai pas impuni[23], de manière à te donner en fable et en dérision et te faire porter l'opprobre de mon peuple[24]. Je ne retournerai pas à mon palais royal avant d'avoir accompli mon dessein[25]. Et ce que j'ai juré, je le réaliserai ; je ne détournerai pas mon épée du sang et je rendrai la pareille à mes adversaires »[26]. Et l'homme répondit une parole : « Que celui qui boucle (l'armure) ne se glorifie pas comme celui qui la défait[27]. Pour moi je regarderai vers l'Éternel et j'espérerai dans le Dieu de mon salut »[28].

14. וישב בים ההוא אליפרני אל אהלו אשר נטה לו לשבת: ויהי ימים יושב באהל עם שריו ואצילי הארץ[29] ולפניו גדול עצה רב עליליה[30] איש נשוא פנים יועץ וחכם חרשים ונבון לחש[31]: וידבר אל המלך תפל נא תחנתי[32] אחלי אדני[33] לכו ונלכה אל בתינו ואל ארצנו ואל נאבדה לשבת באהלים והלחם עם יושבי האי הזות[34]: הלא ידעת אם לא שמעת[35] את אשר עשה לסיחון ולעוג[36] וליושבי ארצם כל מלכים שלשים ואחד ויכו אותם וירשו את ארץ[37] הנגב השפלה והערבה וכל חוף הים[38] כל עם אשר יחריד אותם כלם בחרב יפולו הנה י״י יריב ריבם וקבע את קובעיהם נפש[39]: אבי ראה גם ראה מאת אחיך חרפתו אשר חרפום י״י השיב גמולו בראשו[40] כי י״י אלהיהם הוא אלהי האלהים ואדני האדנים[41] ולי״י הארץ ומלואה[42]: ומי יוכל לדין עם שתקיף ממנו[42a] י״י ילחם להם והנביאים גבאו להם לאמר עופל בת ציון עדיך תאתה ובאתה הממשלה הראשונה לבת ירושלם[43] אם לי ולקולי תשמע[44] איש אל ארצו יפנו[45]:

f. 62 v 15. ויהי כשמוע אליפורני את דברי האיש הזה | ויחר[46] לו מאד ויאמר איש הדמים[47] שקר אתה אומר[48] אלי אל היהודים אתה נופל[49] ויקצפו השרים עליו: ויאמרו להתרפות לב אנשי המלחמה[50] באתה ומי בכל אלהי הארצות אשר הצילו את ארצם מידי כי יציל את ירושלם[51]: ויתפשוהו וישבעו חי נפש אדננו המלך כי בן מות הוא[52]: ויען המלך יען כי דבר טוב על היהודים כמשפט הזה אעשה לו[53] את משפטו חרצתי[54]: לכו ותלו אותו מהלאה לשערי ירושלם[55] ידיו אסורות ורגליו לנחושתים[56] אל תמיתוהו אך ברעב ובצמא[57] תניחוהו לחורב ביום ולקרח בלילה[58]: והיה ביום ההוא יראה את נקמתי מיושבי יהודה וירושלם עבדי יאכלו

---

[29] *Job.*, 3, 14 ? leg יועצי ?
[30] *Jer.*, 32, 19.
[31] *Is.*, 3, 3.
[32] *Jer.*, 37, 20.
[33] 2 *Rois*, 5, 3.
[34] *Is.*, 20, 6.
[35] *Is.*, 40, 28.
[36] *Deut.*, 31, 4.
[37] *Jos.*, 12, 1.
[38] *Deut.*, 1, 7.
[39] *Prov.*, 22, 23.
[40] *Joel*, 4, 7.
[41] *Dt.*, 10, 17.
[42] *Ps.*, 24, 1.
[42a] *Qoh.*, 6, 10.
[43] *Mic.*, 4, 8.
[44] 2 *Rois*, 10, 6.
[45] Cf. *Is.*, 13, 14 ; *Jer.*, 50, 16.
[46] *Gen.*, 39, 19.
[47] 2 *Sam.*, 16, 7.
[48] Cf. *Jer.*, 40, 16 ; 43, 2.
[49] *Jer.*, 37, 13.
[50] *Jer.*, 38, 4.
[51] *Is.*, 36, 20.

14. Et Holopherne retourna en ce jour là à la tente qu'il s'était dressée pour y demeurer. Et il demeura dans la tente plusieurs jours avec ses généraux et les nobles du pays [29]. Et il y en avait un en sa présence, grand en conseil, puissant en œuvre [30], considéré, conseiller, habile magicien, savant enchanteur [31]. Et il parla au roi : « Que mon imploration arrive (à toi) [32]. Ah ! Seigneur [33], allons chacun dans notre maison et dans notre terre et ne périssons pas à demeurer dans les tentes et à combattre avec les habitants de cette côte [34]. Ne sais-tu pas et n'as-tu pas entendu [35] ce qu'il a fait à Sihon et à Og [36], aux habitants de leurs terres, tous les trente et un rois qu'ils ont frappés et dépouillés de la terre [37], le Négeb, le Bas-Pays, la Arabah et tout le bord de la mer [38]. Tout peuple qui les a menacés, tous sont tombés par l'épée. Voici que l'Éternel prend en mains leur querelle et ravit la vie à leur ravisseurs [39]. Mon père, vois, vois donc dans ton frère l'opprobre qu'ils leur ont infligé. L'Éternel a fait retomber ses actes sur sa tête [40], car l'Éternel, leur Dieu, est le Dieu des dieux et le Seigneur des seigneurs [41], et à l'Éternel appartient la terre et ce qui la remplit [42]. Et qui pourra contester avec plus fort que lui ? [42a] L'Éternel combattra pour eux et les prophètes prophétisent pour eux en ces termes : ‘ Ophel de la fille de Sion, à toi ira et viendra la souveraineté d'antan sur la maison de Jérusalem ’[43]. Si tu écoutes moi et ma voix [44], que chacun se dirige vers sa terre [45] ».

15. Et il advint, quand Holopherne entendit les paroles de cet homme, qu'il s'irrita [46] fort contre lui et qu'il dit : « Homme de sang [47], c'est le mensonge que tu me dis [48]. Tu passes aux Juifs » [49]. Et les généraux s'irritèrent contre lui et dirent : « C'est pour décourager les combattants [50] que tu es venu. Et parmi tous les dieux des pays lesquels ont délivré leur pays de ma main pour qu'Il délivre Jérusalem ? » [51]. Et ils le saisirent et ils jurèrent : « Par la vie de notre seigneur le roi, il mérite la mort » [52]. Et le roi reprit : « Parce qu'il a parlé en faveur des Juifs, je le traiterai de cette manière [53] ; j'ai prononcé ma sentence[54]. Allez et suspendez le en dehors des portes de Jérusalem [55], les mains liées et les pieds mis aux fers [56]. Ne le tuez pas sauf par la faim et la soif [57]. Laissez le à la chaleur pendant le jour et au froid pendant la nuit [58]. Et il adviendra en ce jour-là qu'il verra ma vengeance tirée des habitants de Juda et de Jérusalem. Mes serviteurs mangeront et

---

[52] 1 *Sam.*, 20, 31 ; cf. 2 *Sam.*, 12, 5.
[53] *Ex.*, 21, 31.
[54] Cf. 1 *Rois*, 20, 40 ?
[55] *Jer.*, 22, 19.
[56] 2 *Sam.*, 3, 34.
[57] *Deut.*, 28, 48.
[58] *Jer.*, 36, 30.

והוא ירעב עבדי ישתו והוא יצעק מכאב לב[59] ואכהו פעם אחת ולא אשנה לו[60] יבא נא ויושיעהו[61] ומי מידי יצילהו[62]: ויצו את עבדיו לאמר ויאסרוהו בעבותים חדשים[63] ויתלוהו ויניחוהו: וישא את עיניו בשמים ויאמר אמותה הפעם אחרי ראותי[64] נקמה מאליפורני ומעמו ויעמד בין השמים ובין הארץ[65] שלשה ימים ושלשה לילות לחם לא אכל ומים לא שתה[66]:

2. ויהי בשלשה הימים ואשה אחת מנשי בני הנביאים ושמה יהודית צעקה[67] אל י״י ותתפלל ותצם ותתחנן לו אנא י״י עושה חסד לאלפים[68] זכרה לחסדי דוד[69] הנאמנים[70]: ויהי אחר התפללה ותצלח רוח י״י[71] ותשם לה בלבה

3. ותאמר אל שוער העיר פתח את שערי העיר אולי יהיה י״י אתי ויושיענו מיד אויבינו[72]: ויאמר השוער מה זאת מהרת[73] לצאת הלא אל מחנה אליפורני את נופלת[73a] ותעגבי אליו ותזני את פלגשך אתך[74]: ותען יהודית ותאמר בצום עניתי נפשי[75] ואשפוך את שיחי לפני[76] י״י הניחי אותי[77] כי עת לעשות לי״י[78]: וירא השוער את טעמה ויאמר לכי ואלהי אבתיך יהיה עמיך: ויפתח השוער הפתחה בלאט ותצא היא ושתי שפחותיה והדלת סגר אחריהן[79]: ויהי כצאת הגבירה היא ושתי שפחותיה ההולכות לרגליה[79a] ותלבש בגדי מלכות ותשם כתר מלכות בראשה[80] ותטב את ראשה[81] ותרב תפארתה ותגדל יפעתה ותהי יהודית נושאת חן בעיני כל רואיה[82]: f. 70 r

4. ותלך ותבא במחנה אליפורני ויראו אותה ויהללוה אל[83] המלך: ותשאל ותאמר איפה בית המלך וילכו עמה חיל לרוב מאד[84]:

59 *Is.*, 65, 13-14.
60 1 *Sam.*, 26, 8.
61 1 *Sam.*, 4, 3.
62 Cf. *Is.*, 36, 20.
63 *Jug.*, 15, 13.
64 *Gen.*, 46, 30.
65 1 *Chr.*, 21, 16.
66 1 *Sam.*, 30, 12.
67 2 *Rois*, 4, 1.
68 *Jer.*, 32, 18 ; *Ex.*, 20, 6.
69 2 *Chr.*, 6, 42.
70 *Is.*, 55, 3.
71 *Jug.*, 14, 6.
72 1 *Sam.*, 4, 3.

lui aura faim ; mes serviteurs boiront et lui criera dans la douleur de son cœur [59]. Et je lui porterai un seul coup et je n'y reviendrai pas [60]. Qu'Il vienne et qu'Il le sauve [61]. Et qui délivrera de ma main ? » [62]. Et il donna des ordres à ses serviteurs en ces termes. Et ils le lièrent de cordes neuves [63], et ils le suspendirent et ils le laissèrent. Et il leva ses yeux au ciel et il dit : « Que je meure cette fois après avoir vu [64] la vengeance tirée d'Holopherne et de son peuple ». Et il se tint entre le ciel et la terre [65]. Trois jours et trois nuits il ne mangea pas de pain et il ne but pas d'eau [66].

2. Et il advint le troisième jour qu'une femme d'entre les femmes des fils des prophètes, dont le nom était Judith, cria [67] vers l'Éternel, supplia, jeûna et l'implora : « Ah ! Éternel, qui fais grâce à des milliers [68], souviens-toi des grâces (accordées) à David [69], qui sont assurées » [70]. Et il advint après sa supplication que l'Esprit de l'Éternel survint [71] et l'inspira dans son cœur.

3. Et elle dit au portier de la ville : « Ouvre moi les portes de la ville. Peut-être l'Éternel sera-t-il avec moi et nous sauvera-t-il de la main de nos ennemis » [72]. Et le portier dit : « Pourquoi es-tu si pressée [73] de sortir ? ne passes-tu pas au camp d'Holopherne ? [73a] Tu t'es éprise de lui et tu te prostitues, toi et ton amant avec toi » [74]. Et Judith répondit et dit : « J'ai affligé mon âme par le jeûne [75] et j'ai répandu ma plainte devant [76] l'Éternel. Laisse-moi [77], car c'est le temps d'agir pour l'Éternel » [78]. Et le portier vit son discernement et dit : « Va et que le Dieu de tes pères soit avec toi ». Et le portier ouvrit le passage en secret et elle sortit, elle et ses deux servantes, et il ferma le battant derrière elle [79]. Et il advint, quand elle sortit, la maîtresse et ses deux servantes qui marchaient à sa suite [79a], qu'elle revêtit des vêtements royaux et qu'elle mit un diadème royal sur sa tête [80]. Elle s'orna la tête [81] et elle se donna une haute prestance et un grand éclat et Judith eut grâce aux yeux de tous ceux qui la voyaient [82].

4. Elle alla et elle vint au camp d'Holopherne ; on la vit et on la vanta au [83] roi. Elle demanda et dit : « Où est la demeure du roi ? » Et on alla avec elle en troupe très nombreuse [84].

---

[73] *Gen.*, 27, 20.
[73a] Cf. *Jer.*, 37, 13 ; 2 *Rois* 7, 4.
[74] Cf. *Ez.*, 23, 5.20.
[75] *Ps.*, 35, 13.
[76] *Ps.*, 142, 3.
[77] *Jug.*, 16, 26.
[78] *Ps.*, 119, 126.
[79] *Gen.*, 19, 6.
[79a] 1 *Sam.*, 25, 42.
[80] *Est.*, 5, 1 ; 2, 17.
[81] 2 *Rois*, 9, 30.
[82] *Est.*, 2, 15.
[83] *Gen.*, 12, 15.
[84] 2 *Chr.*, 24, 24.

5. ויהי כבואה אל המלך ותשתחו אל פניו ארצה ויהי כראותו אותה ותשא
חן וחסד לפניו[85] ויבהל ויאמר למי הנערה[86]: ותען ותאמר מבנות ישראל
אנכי ואבואה היום להתנפל ולהתחנן אליך תמצא שפחתך חן בעיניך[87]
ופרשת כנפך על אמתך[88]: ויאמר המלך שאלי אחותי מה שאלתך ומה
בקשתך עד חצי המלכות ותעש[89]: עתה אדני המלך הנה לשפחתך אב
זקן איש האלהים מבני הנביאים הוא ויקם מתוך העם ויעמד לראש[90] הר
הזתים[91] ויאמר שמעו[92] נא דברי את אשר אלהי שולח אליכם: על מי
בטחת ותמרוד[93] במלך הגדול אליפורני עבדי והיה אם תצאו אליו והיתה
נפשכם לשלל וחייתם[94]: ואם אין שמעו דברי בעת מחר יבא עבדי
אליפורני וישב על כסא דוד[95] ומשל ממשל רב[96] ואתם לא תנצלו מידו
f. 70 v ואת הרותיכם ו תבקע ועולליכם ירטש[97] נאם י״י: ויהי כשמעם ויחרדו
אחריו וירדפוהו וילך וישב אל אחד ההרים לראות את אשר יהיה
בעיר[98]: והוא צוה לי לכי ומלאי את נפשך וצאי אל המלך הגדול ומלא
את דבריך ודברי אלי טוב לפני המלך ואמלטה גם אני בגללך: עתה באתי
תפול נא תחנתי[99] בבואך העירה תחיה את אבי ואת אמי ואת אחי[100]
ואנכי אהיה כאחת שפחותיך[101]: ויהי כשמוע אליפורני את דברי הנערה
וישמח ויאמר[102] אל תראי כי אעשה כנפשיך ואציל את נפשותיהם
ממות[103]: ואת תהיה על ביתי[104] ומלכת בכל אשר תאוי[105] ואביך אשימנו
שומר לראשי כל הימים[106]:

[85] *Est.*, 2, 17 ; cf. 5, 2.
[86] *Ruth*, 2, 5.
[87] 1 *Sam.*, 1, 18.
[88] *Ruth*, 3, 9.
[89] *Est.*, 5, 6 ; 7, 2.
[90] *Jug.*, 9, 7.
[91] *Zac.*, 14, 4.
[92] *Jug.*, 9, 7.
[93] *Is.*, 36, 5.
[94] *Jer.*, 38, 2.
[95] 1 *Rois*, 2, 12.

5. Et il advint, quand elle entra auprès du roi, qu'elle se jeta à terre devant lui. Et il advint, quand il la vit, qu'elle eut grâce et faveur devant lui [85]. Il fut bouleversé et dit : « A qui est cette jeune fille ? » [86]. Elle répondit et dit : « Je suis d'entre les filles d'Israël et j'ai voulu venir aujourd'hui me prosterner et t'implorer. Que ta servante trouve grâce à tes yeux [87] et étends sur ton esclave le pan de ton manteau » [88]. Et le roi dit : « Demande, ma sœur : quelle est ta demande et quelle est ta requête ? serait-ce la moitié du royaume, c'est chose faite » [89]. — « Maintenant, mon seigneur le roi, voici que ta servante a un père âgé ; c'est un homme de Dieu d'entre les fils des prophètes. Il s'est levé du milieu du peuple et il s'est tenu au sommet [90] du mont des Oliviers [91] et il a dit : 'Ecoutez [92] donc les paroles que mon Dieu vous envoie. En qui te fies-tu pour te rebeller [93] contre le grand roi Holopherne, mon serviteur ? Il adviendra, si vous sortez vers lui, que votre vie sera votre butin et vous vivrez [94]. Et si vous n'écoutez pas mes paroles, demain mon serviteur Holopherne viendra, siègera sur le trône de David [95] et dominera sur un ample domaine [96], et vous n'échapperez pas de sa main. Il éventrera vos femmes enceintes et il écrasera vos nourrissons [97], oracle de Iahweh'. Et il advint, quand ils entendirent, qu'ils tremblèrent derrière lui et ils le poursuivirent et il alla et il s'assit sur une montagne pour voir ce qui arriverait à la ville [98]. C'est lui qui m'a donné l'ordre : ' Va et prends courage et sors vers le grand roi. Porte lui intégralement ton message et parle en ma faveur devant le roi, pour que je réchappe moi aussi grâce à toi '. Maintenant je suis venue. Que mon imploration arrive (à toi) [99]. Quand tu entreras dans la ville, laisse la vie sauve à mon père, à ma mère et à mes frères [100], et moi je serai comme l'une de tes servantes » [101]. Et il advint, quand Holopherne entendit les paroles de la jeune fille, qu'il se réjouit et qu'il dit [102] : « Ne crains pas, car je ferai selon ton désir et je délivrerai leurs vies de la mort [103]. Et toi tu seras préposée à ma maison [104] et tu règneras sur tout ce que tu voudras [105] et je ferai de ton père mon garde du corps pour toujours [106].

---

[96] *Dan.*, 11, 3.
[97] 2 *Rois*, 8, 12.
[98] *Jon.*, 4, 5.
[99] *Jer.*, 37, 20.
[100] *Jos.*, 2, 13.
[101] *Ruth*, 2, 13.
[102] 1 *Rois*, 5, 21.
[103] *Jos.*, 2, 13.
[104] *Gen.*, 41, 40.
[105] 1 *Rois*, 11, 37.
[106] 1 *Sam.*, 28, 2.

6. באי נא שכבי עמי אחותי[107] כי גדולה אהבה אשר אהבתיך אהבת
תענוגים[108]: ותען יהודית ותאמר אנא אדני[109] על רוב יפעתך שפך בדם
חמתי[110]

7. אך בלילה אטהר מזובי[111] וארחץ בנקיון כפי[112] עד הערב תנה
ידיך[113]: ויאמר כדברך אחותי אך אל תאחרי אותי[114] הלילה רחצי
הזכי[115]

8. שתים שאלתי מאת[116] אדני אל תשיבי את פני[117] ריקם[118]: הסר אהלי
האנשים[119] וירחקו מעלינו הרחק כמטחוי קשת[120] פן יראו אותנו * בני
החיל מתרפקים * ויגידו את אשרה יראו ונבוזה בעיניהם: גם אם יראו
אותנו * בעיינות ובנחלים אל יגעו בנו ודברנה דבר ויאמר טוב: ויהי כי
חפץ בבת[121] יהודית ותזעק בקול גדול[122] בכל המחנה וירחיקו מעליהם
מאד וייראו לנפשותם[123]:

9. ותאמר יהודית צמאתי וגם בצום נפשי עניתי[124]: ותאמר לשפחתו בשלי
לי שתי לביבות ואברא מידך[125] ותעש לה הלביבות וימלחם עד מאד
ובחריצי החלב[126] שפך על הסיר: ו ויקחם ויביאם החדרה[127] אשר f. 71 r
אליפורני שמה: ויעש אליפורני כרה גדולה[128] את משתה[129] יהודית ויאכל
את הלביבות ואת חריצי החלב וישת ויטב לבו[130] וישכר ויתגל בתוך
אהלה[131] וישכב וירדם[132]:

11. ויהי כראות יהודית כי שותה שכור[133] הוא נופל ארצה[134] ואין איש
אתו בבית[135] ותקם על רגליה[136] ותפרוש כפיה השמימה ותאמר[137] אנא י״י
הצליחה נא לאמתך היום[138] והושיעה את ידי לי[139]: ותקח החרב ותבא
אליו בלאט והוא נרדם[140] ותרם ימינה ושמאלה[141] ותך את ראשו ויכהו
ותמיתהו[142]: ותכרות את ראשו[143] ותשם אותה לוטה[144] בבגדיה

---

107 2 *Sam.*, 13, 11.
108 Cf. *Cant.*, 7, 7.
109 *Dan.*, 9, 4.
110 Cf. *Ez.*, 14, 19 ?
111 *Lev.*, 15, 28.
112 *Ps.*, 26, 6.
113 Cf. *Qoh.*, 11, 6.
114 *Gen.*, 24, 56.
115 *Is.*, 1, 16.
116 *Prov.*, 30, 7.
117 1 *Rois*, 2, 20.
118 Cf. *Ex.*, 23, 15.
119 Cf. *Nomb.*, 16, 26.
120 *Gen.*, 21, 16.
121 *Gen.*, 34, 19.
122 Cf. 2 *Sam.*, 19, 5.
123 *Jos.*, 9, 24 ; cf. 9, 22.
124 *Ps.*, 35, 13.
125 2 *Sam.*, 13, 6.
126 1 *Sam.*, 17, 18.
127 Cf. 2 *Sam.*, 13, 10.
128 2 *Rois*, 6, 23.
129 *Est.*, 2, 18.
130 *Ruth*, 3, 7.
131 *Gen.*, 9, 21.
132 *Jon.*, 1, 5.

6. « Viens, donc, couche avec moi, ma sœur[107] ; car c'est un grand amour que j'ai pour toi, un amour plein de délices »[108]. Et Judith répondit : « Ah ! seigneur[109] ; à cause de ton grand éclat mon échauffement se répand dans le sang[110].
7. « Mais à la nuit je me purifierai de mon écoulement[111] et je laverai mes mains dans l'innocence[112]. Jusqu'au soir laisse reposer tes mains »[113]. Et il dit : « (Qu'il en soit) selon ta parole, ma sœur. Seulement ne me fais pas attendre[114]. A la nuit lave-toi, purifie-toi »[115].
8. « Je demande deux choses de[116] mon seigneur ; ne me renvoie pas[117] les mains vides[118]. Ecarte les tentes des hommes[119] et qu'ils s'éloignent de nous loin comme une portée d'arc[120], de peur que * les soldats ne nous voient enlacés * et qu'ils divulguent ce qu'ils verraient et que nous soyons méprisables à leurs yeux. De plus, s'ils nous voient * dans les sources et les cours d'eaux, qu'ils ne nous touchent pas et ne nous parlent pas ». Et il dit : « Bien ». Et il advint, parce qu'il aimait la fille[121] juive, qu'il fit une proclamation à voix haute[122] dans tout le camp et on s'éloigna très loin d'eux et on eut peur pour sa vie[123].
9. Et Judith dit : « J'ai soif et même j'ai affligé mon âme par le jeûne »[124]. Et elle dit à sa servante : « Cuis moi deux beignets et je mangerai de ta main »[125]. Elle fit pour elle les beignets et les sala très fort et avec des morceaux de fromage[126] elle les versa dans la casserole. Elle les prit et les apporta dans la chambre[127] où était Holopherne. Et Holopherne fit un grand repas[128], le festin[129] de Judith. Il mangea les beignets et les morceaux de fromage ; il but et fut de bonne humeur[130]. Il s'enivra et se découvrit au milieu de sa tente[131] ; il se coucha et s'endormit[132].
11. Et il advint, quand Judith vit qu'il avait bu jusqu'à s'enivrer[133], qu'il était tombé à terre[134] et qu'il n'y avait aucun homme avec lui dans la maison[135], elle se dressa sur ses pieds[136] et elle étendit ses mains vers le ciel et dit[137] : « Ah ! Éternel, donne le succès à ta servante en ce jour[138] et fais que ma main me sauve »[139]. Elle prit l'épée et vint vers lui doucement et lui était endormi[140]. Elle leva la main droite et la main gauche[141] et le frappa à la tête ; elle le frappa et le mit à mort[142]. Elle trancha sa tête[143] et la mit enveloppée[144] dans ses vêtements.

---

[133] 1 *Rois*, 16, 9 ; 20, 16.
[134] Cf. 1 *Sam.*, 5, 3 ? *Jug.*, 3, 25 ?
[135] 1 *Rois*, 3, 18.
[136] 2 *Rois*, 13, 21.
[137] 1 *Rois*, 8, 22.
[138] *Neh.*, 1, 11.
[139] Cf. *Jug.*, 7, 2.
[140] *Jug.*, 4, 21.
[141] *Dan.*, 12, 7.
[142] 1 *Rois*, 16, 10 ; 2 *Rois*, 15, 30.
[143] 1 *Sam.*, 17, 51.
[144] Cf. 1 *Sam.*, 21, 10.

12. ותלך עם שפחותיה מתופפות ושמחות על פתח העינים: ויראוה אנשי המחנה וייראו מגשת אליהן[145]: ותבאו אל שערי ירושלם

13. ויקראו אל השוער פתח לאהובת רע[146] ותפתח לה ותראהו את הראש ויאסוף אליו את כל אנשי העיר ולא האמינו ויאמרו פן מצאה ראש מושלך בדרך ותקחהו לנו:

16. ותאמר אם לי ולקולי לא תשמעו[147] אעידה לכם עדים נאמנים[148] הנה מהלאה לשערי ירושלם[149] איש גבור חיל יועץ למלך[150] ויצו לתלותו בידיו על אשר דבר טוב על היהודים אל המלך: וירוצו ויקחוהו[151] ויאכילוהו וישקוהו ותשב רוחו אליו[152] ויראוהו את הראש ויאמר יהי שם י״י מבורך[153] כי לקח את נקמתי מאליפורני דעו איפה[154] כי אין אליפורני חי כי אם מת[154a]:

17. וישמעו אל דברי המבשר וישתחו[155] לי״י ויאספו כל אנשי המלחמה ויצאו כצאת השמש[156] חגורי חרב ויפלו בם פתאם[157] וילחמו בם:

18. ויראו גבורי אליפורני כי כן ויבואו אל אהל אליפורני וימצאו | הפתח f. 71 v
כי נסגר ויחילו עד בוש[158] ויקראו בקול גדול ואין עונה[159] ויפתחו ויראו את אדוניהם נופל ארצה מת[160]:

19. ויהומם י״י בקול גדול[161] וינוסו ויפלו חללים רבים[162] לא נשאר בהם עד אחד[163] כן יאבדו כל אויבינו י״י[164]: וישובו ביום ההוא שמחים וטובי לב על כל הטובה אשר עשה[165] האלהים לנו:

20. ותהי יהודית מולכת על הארץ[166] ושופטה את ישראל[167]: על כן[168] יעשו בני ישראל בסירות ובחוחים[169] כרה גדולה[170] עד מאד בחריצי החלב[171] שמחה ומשתה ויום טוב ומשלוח מנות איש לרעהו[172] תופיני מאכל מרחשת ולוש בבצק עד חומצתו[173] וכדבש תגדל תפארתו[174]:

---

145 *Ex.*, 34, 30.
146 *Os.*, 3, 1.
147 2 *Rois*, 10, 6 ; cf. *Jug.*, 2, 20.
148 *Is.*, 8, 2.
149 *Jer.*, 22, 19.
150 2 *Chr.*, 25, 16.
151 1 *Sam.*, 10, 23.
152 1 *Sam.*, 30, 11-12.
153 *Ps.*, 113, 2.
154 2 *Rois*, 10, 10 ; *Job.*, 19, 6.
154a 1 *Rois*, 21, 15.
155 Cf. *Ex.*, 4, 31.
156 *Jug.*, 5, 31.
157 *Jos.*, 11, 7.
158 *Jug.*, 3, 25.
159 1 *Rois*, 18, 28-29.
160 *Jug.*, 3, 25.
161 1 *Sam.*, 7, 10.

12. Elle alla avec ses servantes applaudissant et exultant jusqu'à l'entrée des sources. Les hommes du camp la virent et craignirent de s'approcher[145] d'elles. Et elle vinrent aux portes de Jérusalem.
13. Elles crièrent au portier : « Ouvre à celle qui est aimée d'un amant »[146]. Il lui ouvrit et elle lui montra la tête. Il rassembla auprès de lui tous les hommes de la ville ; ils ne crurent pas et ils dirent : « Prenons garde qu'elle n'ait trouvé une tête jetée sur le chemin et qu'elle l'ait prise pour nous ».
16. Elle dit : « Si vous ne m'écoutez pas moi et ma voix[147], je vous donnerai le témoignage de témoins dignes de foi[148]. Voici en dehors des portes de Jérusalem[149] un homme, vaillant guerrier, conseiller du roi[150]. Et il a ordonné de le pendre par les mains, parce qu'il a parlé au roi en faveur des Juifs ». On courut et on le prit[151] ; on le fit manger et boire et ses esprits lui revinrent[152]. On lui montra la tête et il dit : « Béni soit le nom de l'Éternel[153], car il a tiré ma vengeance d'Holopherne. Sachez donc[154] qu'Holopherne n'est pas vivant, mais mort »[154a].
17. Ils écoutèrent les paroles de bonne nouvelle et ils se prosternèrent[155] devant l'Éternel et tous les hommes de guerre se rassemblèrent et sortirent au lever du soleil[156], ceints de leur épée. Ils tombèrent sur eux à l'improviste[157] et ils combattirent avec eux.
18. Et les guerriers d'Holopherne virent ce qu'il en était ; et ils vinrent à la tente d'Holopherne. Ils trouvèrent l'entrée fermée et ils attendirent jusqu'à en être confus[158]. Ils crièrent à haute voix et il n'y eut aucune réponse[159]. Ils ouvrirent et virent leur maître gisant à terre, mort[160].
19. Et l'Éternel les frappa de panique à grand fracas[161]. Ils s'enfuirent et tombèrent frappés à mort en grand nombre[162] ; il n'en resta pas un seul parmi eux[163]. Qu'ainsi périssent tous nos ennemis, ô Éternel[164]. Ils revinrent en ce jour joyeux et le cœur content de tout le bien que Dieu nous avait fait[165].
22. Et Judith régna sur le pays[166] et elle jugea Israël[167]. C'est pour cela[168] que les fils d'Israël font avec des casseroles et des marmites[169] un très grand repas[170] avec des morceaux de fromage[171] : c'est réjouissance, festin, jour de fête, envoi mutuel de portions[172], de parts de mets à la poêle ; on pétrit la pâte jusqu'à ce qu'elle soit levée[173]. Et comme le miel grandit son prestige[174]. Pâtisserie[175], galette en mémo-

[162] *Jug.*, 9, 40.
[163] *Ex.*, 14, 28.
[164] *Jug.*, 5, 31.
[165] 1 *Rois*, 8, 66.
[166] 2 *Rois*, 11, 3.
[167] *Jug.*, 4, 4.
[168] *Est.*, 9, 19.
[169] 2 *Chr.*, 35, 13 ; leg. בדודים.
[170] 2 *Rois*, 6, 23.
[171] 1 *Sam.*, 17, 18.
[172] *Est.*, 9, 19.
[173] *Os.*, 7, 4.
[174] Cf. *Zac.*, 12, 7.

ומעשה אופה [175] רקיק לזכרון עובר ומתעבר על ריב לא לו [176] : והשתיה כדת אין אונס כי כן יסד המלכה יהודית על כל רב ביתו לעשות כרצון איש ואיש [177] : קיימו וקבלו היהודים עליהם [178] לקיים את דברי האגרת הזאת [179] לעשות ימי משתה ושמחה ויום טוב [180] :

23. ועתה אלהים כאשר היית עם אבתינו כן תהיה עמנו והוציאה ממסגר נפשנו [181] ואנחנו בי״י נצפה נוחילה לאלהי ישענו [182] : הנה י״י ישמיע אל ציון הנה ישעך בא הנה שכרו אתו [183] וקראו להם עם הקדש גאולי י״י [184] אמן אמן סלה״

MIDRASH 9º.

מעשה יהודית

1. מעשה שהיה בזמן בית שני· שבא מלך אחד על ירושלם שמו אליפירני מלך יון בארבעים אלף גבורים ללחום עליה ויצר עליה ימים רבים אין יוצא ואין בא [1]· ויקיצו בנו ישרלא בהיותם זמן רב במצור ובמצוק [2] והיו בצרה גדולה [3]·

2. ובאותו זמן היתה בירושלם נערה אחת עשירה מבנות הנביאים יפה כלבנה [4]· ובראותה כי גדל הצער של כל אנשי ירושלם מחמת המצוק·

---

[175] *Gen.*, 40, 17.
[176] *Prov.*, 26, 17.
[177] *Est.*, 1, 8.
[178] *Est.*, 9, 27.
[179] *Est.*, 9, 29, cf. 9, 26.
[180] *Est.*, 9, 22.
[181] *Ps.*, 142, 8.
[182] *Mic.*, 7, 7.
[183] *Is.*, 62, 11.
[184] *Is.*, 62, 12.

rial du passant qui s'était mêlé d'une querelle ne le concernant pas[176]. Et pour la boisson, selon le décret, il n'y a aucune obligation, car ainsi l'a prescrit la reine Judith à tous les officiers de sa maison de se conformer au désir de chacun[177]. Les Juifs promulguèrent et adoptèrent pour eux[178] de promulguer les paroles de cette lettre pour[179] faire des jours de festin, de joie et de fête[180].

23. Et maintenant, Dieu, comme tu as été avec nos pères, de même tu seras avec nous et tu tireras nos âmes de la prison[181]. Et nous, nous regarderons vers l'Éternel et nous espèrerons dans le Dieu de notre salut[182]. Voici que l'Éternel fera entendre à Sion : « Voici que ton salut vient, voici que son salaire est avec lui[183]. Et on les appellera peuple du Saint, rachetés de l'Éternel »[184]. Amen, amen. Sélah.

MIDRASH 9°.

Le texte est donné d'après l'édition de Livourne, seul témoin connu. La ponctuation a été respectée. L'article ה est écrit parfois après les prépositions, notamment dans 9°, 12, 13, 16. Une faute évidente a été corrigée : פתחו au lieu de כתחו (9°, 12).

L'ordre des paragraphes est le suivant : 1-20, 23.

HISTOIRE DE JUDITH.

1. Histoire qui eut lieu au temps du second temple, à savoir qu'un roi vint contre Jérusalem ; son nom était Holopherne, roi de Jawan, avec quarante mille vaillants pour combattre contre elle et il l'assiégea pendant de longs jours ; nul ne sortait et nul n'entrait[1]. Les enfants d'Israël eurent peur, quand ils furent pendant longtemps dans l'angoisse et la détresse[2] et qu'ils furent dans une grande misère[3].

2. En ce temps il y avait à Jérusalem une jeune fille riche, d'entre les filles des prophètes, belle comme la lune[4]. Quand elle vit que la peine était grande pour tous les hommes de Jérusalem à cause de l'ar-

---

[1] *Jos.*, 6, 1.
[2] *Deut.*, 28, 53 ; *Jer.*, 19, 9.
[3] *Neh.*, 9, 37.
[4] *Cant.*, 6, 10.